

LR VALSTS KONTROLES VADĪBAS ZIŅOJUMS PAR 2009.GADA PĀRSKATU

1. Vispārēja informācija par iestādi

Latvijas Republikas Satversmes 87.pants nosaka, ka Valsts kontrole ir neatkarīga koleģiāla iestāde, un 88.pants paredz, ka Valsts kontroles iekārtu un kompetences nosaka sevišķs likums.

Valsts kontroles darbību reglamentē:

- Valsts kontroles likums (pieņemts Saeimā 2002.gada 9.maijā, grozījumi: 2004.gada 9.decembrī, 2005.gada 22.jūnijā, 2008.gada 12.decembrī, 2009.gada 17.septembrī un 2009.gada 1.decembrī);
- Valsts kontroles nolikums (apstiprināts Valsts kontroles padomes sēdē 2005.gada 3.oktobrī, grozījumi: 2005.gada 19.decembrī, 2007.gada 12.februārī 2007.gada 29.oktobrī, 2008.gada 17.martā un 18.jūlijā, 2009.gada 5.janvārī, 2.martā, 23.martā, 31.augustā un 7.decembrī).

Saskaņā ar Valsts kontroles likumu Valsts kontrole ir neatkarīga koleģiāla augstākā revīzijas (audita) iestāde Latvijas Republikā un ir pakļauta vienīgi likumam.

Valsts kontrole veic revīzijas atbilstoši Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem.

Valsts kontroles darbības mērķis ir, veicot finanšu, likumības un lietderības revīzijas, noskaidrot, vai valsts budžeta un pašvaldību budžetu līdzekļu, Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju vai institūciju līdzekļu, kuri iekļauti valsts budžetā vai pašvaldību budžetos, izlietošana, kā arī rīcība ar valsts un pašvaldību mantu vai tās daļu ir tiesiska, pareiza, ekonomiska un efektīva, kā arī sniegt ieteikumus atklāto trūkumu novēršanai.

Valsts kontrole atbilstoši Valsts kontroles likumam:

- katru gadu sniedz Saeimai un Finanšu ministrijai atzinumu par finanšu ministra iesniegto saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetu finansiālo stāvokli;
- katru gadu sniedz atzinumus par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatu sastādīšanas pareizību;
- iesniedz Saeimai un Ministru kabinetam ziņojumu par finanšu revīzijām tajās revidējamās vienībās, kurām sniegti Valsts kontroles atzinumi ar piezīmēm, negatīvi atzinumi vai atteikts sniegt atzinumu, par visām Valsts kontroles veiktajām lietderības revīzijām, kā arī par īpaši svarīgiem un nozīmīgiem konstatējumiem;
- ziņo valsts iestādēm par konstatējumiem, kas skar šo iestāžu darbību, kā arī tiesībsardzības iestādēm par revīzijā konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem;
- ierosina Ministru kabinetam izveidot komisiju Valsts kontroles revīziju rezultātu izvērtēšanai un nepieciešamo pasākumu veikšanai;
- savas kompetences ietvaros sadarbojas ar Eiropas Savienības institūcijām un citām starptautiskām organizācijām vai institūcijām.

Valsts kontroles sastāvā ir valsts kontrolieris, Valsts kontroles padome, revīzijas departamenti un atbalsta struktūrvienības.

Valsts kontrolieri amatā ieceļ Saeima uz četriem gadiem. Valsts kontroles padomes locekļus pēc valsts kontroliera ieteikuma apstiprina Saeima uz četriem gadiem.

Valsts kontrolieris ir Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs. Valsts kontrolieris ieceļ amatā Valsts kontroles revīzijas departamentu direktorus, revīzijas departamentu sektoru vadītājus, nosaka Valsts kontrolē lietojamos revīziju standartus, revīziju metodoloģiju un prasības revīziju kvalitātes kontrolei, kā arī atbild par iekšējās kontroles un iekšējā audita sistēmas izveidošanu.

Valsts kontroles padome apstiprina Valsts kontroles nolikumu un citus Valsts kontroles iekšējo darbību reglamentējošos normatīvos aktus, Valsts kontroles darbības stratēģiju un darba plānus, lemj par revīziju jomu sadali starp departamentiem, kā arī par revīziju ziņojumiem, par kuriem nav pieņemts revīzijas departamenta lēmums.

Revīzijas departamentu direktori pārbauda un apstiprina revīziju rezultātus, revīziju ziņojumus un atzinumus.

Atbalsta struktūrvienību vadītāji nodrošina iestādes pamatfunkciju efektīvu veikšanu.

Valsts kontroles revidenti ir Valsts kontroles darbinieki, kas veic revīzijas un sagatavo revīzijas ziņojumus un atzinumus, sniedz ieteikumus, kas izriet no revīzijā konstatētā un secinātā, un nodrošina revīzijas ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

2009.gada laikā Valsts kontroles struktūrā ir notikušas izmaiņas, kas saistītas ar darba organizēšanas optimizāciju un Valsts kontroles budžeta samazinājumu. Revīzijas, metodoloģijas, analīzes un attīstības departamentā ir veiktas funkcionālas izmaiņas, kā rezultātā no 2009.gada oktobra departamentā ir trīs sektori. Starptautiskās sadarbības funkcija pārcelta no Revīzijas, metodoloģijas, analīzes un attīstības departamenta uz valsts kontroliera biroja funkcijām. Pirmajā revīzijas departamentā un Trešajā revīzijas departamentā ir samazināts sektoru skaits. Veiktas izmaiņas arī atbalsta struktūrvienībās, likvidējot Komunikācijas daļu, kuras funkcijas pārdalītas un iekļautas Lietvedības daļā un Informācijas un tehnoloģiju daļā.

Valsts kontrolē 2009.gada beigās Valsts kontrolē bija 163 amata štata vietas un pārskata periodā beigās kopējais darbinieku skaits bija 163 darbinieki.

2. Valsts kontroles darbība pārskata gadā

Valsts kontroles attīstības virzienus, mērķus un sasniedzamos rezultātus pārskata periodā noteica 2006.gadā apstiprinātais un 2007.gada decembrī aktualizētais Valsts kontroles Stratēģiskās attīstības plāns 2006.-2009.gadam. Stratēģiskās attīstības plāna mērķu un rezultātu sasniegšanai detalizētus izpildāmos uzdevumus, atbildīgos par uzdevumu izpildi un izpildes termiņus noteica Valsts kontroles darba plāns 2009.gadam.

Valsts kontrole revīziju darbu 2009.gadā veica saskaņā ar Valsts kontroles padomes 2008.gada 23.decembra sēdē apstiprināto Valsts kontroles darba plānu 2009.gadam, kurā iekļauts Valsts kontroles revīziju plāns. Valsts kontroles revīziju plānu sagatavo nākamajam kalendārajam gadam, iekļaujot tajā arī no iepriekšējā gada pārejošās revīzijas un revīzijas, kuras plānots uzsākt attiecīgajā kalendārajā gadā. Atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrole pati nosaka revidējamo vienību, revīzijas laiku, veidu un uzdevumu.

Valsts kontroles darba plānā 2009.gadam tika noteikti arī Valsts kontroles atbalsta struktūrvienībām pārskata gadā veicamie uzdevumi.

Kopumā Valsts kontroles revidenti 2009.gadā pabeidza 56 revīzijas, tai skaitā 31 finanšu revīziju un 25 likumības revīzijas. Savukārt, sagatavoto revīzijas ziņojumu skaits ir lielāks – kopā 73, tai skaitā 33 ziņojumi par finanšu revīzijām, jo par Latvijas Republikas 2008.gada pārskata revīziju tika sagatavoti trīs ziņojumi, un 40 ziņojumi par likumības revīzijām, jo atsevišķās revīzijās tika sagatavoti ziņojumi par vairākām revidējamām vienībām.

Veikto finanšu revīziju mērķis – pārbaudīt, vai ministriju un citu centrālo valsts iestāžu

2008.gada finanšu pārskati visos būtiskajos aspektos sniedz patiesu priekšstatu par iestādes finansiālo stāvokli uz 2008.gada 31.decembri un ir sagatavoti atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrole ir izteikusi atzinumus par 30 ministriju un centrālo valsts iestāžu pārskatiem, tajā skaitā:

- 25 ministrijām un centrālajām valsts iestādēm sniegti atzinumi bez iebildēm, no kuriem septiņos gadījumos (Ministru kabinetā, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojā, Aizsardzības ministrijā, Iekšlietu ministrijā, Labklājības ministrijā, Tieslietu ministrijā, Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariātā) norādīti tiesību normu pārkāpumi;
- piecām ministrijām un centrālajām valsts iestādēm (Finanšu ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai, Satiksmes ministrijai, Kultūras ministrijai, Veselības ministrijai) sniegti atzinumi ar iebildēm, tai skaitā vienai ministrijai (Kultūras ministrija) norādīti arī tiesību normu pārkāpumi;
- divām iestādēm (Nacionālai radio un televīzijas padomei, Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātam), neizsakot atzinumus ar iebildēm, ir norādīts uz apstākļu akcentējumu, kurā uzsvērti būtiski jautājumi, kas saistīti ar notikumiem nākotnē un var ietekmēt finanšu pārskatus.

Finanšu revīzijā par Latvijas Republikas 2008.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi, pārbaudot, vai Latvijas Republikas 2008.gada pārskats par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem sniedz skaidru un patiesu priekšstatu, konstatētas būtiskas nepilnības. Valsts kontrole secināja, ka ministriju un centrālo valsts iestāžu pārskatos atklātās un neizlabotās kļūdas būtiski ietekmēja Latvijas Republikas saimnieciskā gada pārskatu, jo kļūdu kopējā vērtība pārsniedz noteikto būtiskuma līmeni. Līdz ar to Valsts kontrole par Latvijas Republikas 2008.gada pārskata par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem sagatavošanas pareizību sniedza atzinumu ar iebildēm.

Likumības revīziju jomā 2009.gadā par prioritāti tika izvirzītas revīzijas par sabiedrībai nozīmīgām tēmām, lai to rezultātā tiek pilnveidotu valsts pārvaldes iestāžu darbību un sniegtu priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem publiskā sektora finanšu vadības pilnveidošanai. Liela nozīme tika veltīta revīziju tēmu identificēšanas sistēmas izveidei, izstrādājot nozaru analīzes. Lai pārlicinātos, ka 2008.gada rudenī apstiprinātās revīziju tēmas 2009.gadam nav zaudējušas savu aktualitāti, 2009.gada aprīlī likumības revīziju tēmas tika aktualizētas.

Valsts kontrolē tika sagatavota revīziju finanšu ietekmes metodoloģija, lai varētu izvērtēt revīzijas finansiālo ietekmi – valsts līdzekļu ietaupījumu vai ieņēmumu palielinājumu, un balstoties uz šo metodoloģiju revīziju departamenti revīzijās, kur tas iespējams, norādīja uz no revīzijas konstatējumiem un secinājumiem izrietošu finanšu līdzekļu ietaupījumu un/vai ieņēmumu pieaugumu.

Valsts kontrole ieņēma aktīvu pozīciju par valstiski un ekonomiski nozīmīgiem jautājumiem, iesaistoties Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas darbā, tai veicot ekonomikas stabilizācijas procesa uzraudzību.

2009.gadā Valsts kontrole turpināja jau aizsākto starptautiskās sadarbības virzienu, veicot paralēlās revīzijas. Pārskata periodā ar Krievijas Federācijas Revīzijas palātu tika veikta jau trešā abu institūciju kopīgā revīzija.

Valsts kontrole starptautiskās sadarbības jomā uzsāka arī jaunu sadarbības veidu, kurā Valsts kontrole darbojas kā partneris, lai stiprinātu reģiona kaimiņvalstu augstāko revīzijas iestāžu kapacitāti, nododot tām Valsts kontroles profesionālo pieredzi. Par šādu sadarbības projekta

īstenošanu Valsts kontrole 2009.gada oktobrī noslēdza līgumu ar Kirgīzijas Republikas Revīzijas palātu.

Valsts kontroles darbības finansiālie rādītāji

Valsts kontroles budžetu 2009.gadā veidoja viena valsts budžeta programma – 01.00.00 „Valsts kontrole”.

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2009.gadam” (ar grozījumiem) 2009.gadā Valsts kontroles kopējie plānotie izdevumi veidoja 3 321 819 LVL. Faktiskie izdevumi pārskata periodā veidoja 3 125 713 LVL, tajā skaitā:

- atalgojumi, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas – 2 463 307 LVL apmērā;
- izdevumi, kas segti no ārvalstu finanšu palīdzības Eiropas Savienības finansētā projekta „Eiropas Savienības un valsts budžeta līdzekļu aizsardzība” ietvaros – 20 023 LVL apmērā;
- pārējie ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie uzturēšanas un kārtējie izdevumi – 640 984 LVL apmērā;
- izdevumi kapitālieguldījumiem – 1399 LVL apmērā.

3. Valsts kontroles turpmākās darbības prioritātes

Valsts kontroles padome 2009.gada 7.decembrī apstiprināja Valsts kontroles darbības stratēģiju 2010.-2013.gadam.

Darbības stratēģija tika izstrādāta, lai, novērtējot iepriekšējā stratēģiskās attīstības plāna darbības izpildi, analizējot esošo un prognozējot nākotnes situāciju, nodrošinātu Valsts kontroles darbības tālāku attīstību, izvirzot mērķus un nosakot konkrētus sasniedzamos rezultātus.

Valsts kontrole ir noteikusi šādus Valsts kontroles darbības virzienus:

- publiskā sektora pārvaldības pilnveidošana;
- Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana.

Pirmais darbības virziens ir noteikts, ņemot vērā Valsts kontroles misiju un izvirzītos uzdevumus, un ir jo īpaši nozīmīgs pašreizējos ekonomiskās un finanšu krīzes apstākļos. Šis virziens ir vērsts uz revīziju darba tālāku pilnveidošanu, attīstot revīzijas metodoloģiju un revīziju kvalitātes kontroli, turpinot sabiedrībai aktuālu revīziju tēmu noteikšanu un ātru reaģēšanu uz aktualitātēm valstī un valsts pārvaldē. Būtiska nozīme ir Valsts kontroles pievienotās vērtības paaugstināšanai, kur iespējams gan nosakot finanšu ietekmi, gan veicinot efektīvāku valsts pārvaldes iestāžu darbību.

Otrais darbības virziens ir saistīts ar Valsts kontroles kā institūcijas tālāku attīstību, paredzot darbinieku profesionalitātes kāpumu, lai sekmētu Valsts kontroles pievienotās vērtības sabiedrībai palielinājumu. Šis darbības virziens ietver arī komunikācijas un starptautiskās sadarbības pilnveidošanu, kā arī efektīvu budžeta resursu plānošanu atbilstoši sagaidāmajiem rezultātiem.

Valsts kontroliere

I.Sudraba

2010. gada ____martā